

az alsó grammatikai tagozaton hazánk tárgyalásával, folytatódott a poeták osztályában a világrészek geográfiai képének az akkori módszer szerinti megrajzolásával és a csillagászat elemeinek közléseivel. Betetőzést nyert a filozófiai tagozaton egy bölcséletileg megalapozott világkép nyújtásával, amely ellenmondás nélküli egységben igyekezett szemlélni a megszentelt multtal szervesen összefüggő, folyton újabb és újabb ismereteket nyújtó környezetet.

Karl János.

AZ ÉRTELMI NEVELÉS KÖZÉPISKOLAI FELADATAI.

A nevelés feladata az, hogy a tanulót erőinek és képességeinek összehangzatos kifejlesztésével az élet céljainak megvalósítására alkalmas, értékhordozó, művelt személyiséggé alakítsa. Az erre szolgáló tudatos nevelőhatások között döntő jelentőséget azoknak a tevékenységeknek tulajdonítunk, amelyek az értelem útján töreksenek a személyiség kialakítására. Az értelemre ható nevelői tevékenységeket, amelyeknek ilyenképen a nevelés területén uralkodó és középponti helyzetük van, az értelmi nevelés fogalmával jelöljük. A lelki egység és a nevelés egységének gondolatából következik azonban, hogy ez a jelölés csupán az értelmi jelenségek szempontjából való csoportosításra vonatkozik, és nem célja az, hogy a nevelésnek ezt az ágazatát mérőben elkülönítse.

Az értelmi nevelés elsősorban a nevelés szolgálatába állított tanítás, röviden nevelő-tanítás vagy oktatás útján történik. Ez abban különbözik a pusztán tanítástól, hogy az ismeretanyag elsajátítását nem tartja végső célnak, hanem a nevelés eszközének.

Az értelmi nevelésnek tulajdonítjuk elsősorban az értelem kifejlesztését. Ide tartoznak azok a léleknevelő mozzanatok is, amelyek az oktatás folyamán az oktatás tárgyául szolgáló művelődési értékekből áramlanak a tanulóra.

Az oktatás mint az értelmi nevelésre irányuló tevékenység kétféle feladatot tűz maga elé: a tárgyi és az alaki képzés feladatát. Az előbbinek célja azoknak az ismereteknek közlése és elsajátítása, amelyekre a tanulónak az általános műveltség megszerzése, valamint a felsőbb tanulmányokra való előkészület szempontjából szüksége van. Az alaki képzés célját a lelki tevékenységek gyakorlásában, a szellemi erők kifejlesztésében, tehát a lelki magatartás formálásában jelölhetjük meg. Ez a két feladat kölcsönösen kifejlesztíti egymást és egységes hatásában a további szellemi munkára való nevelés szolgálatában áll. Az oktatásnak nem lehet célja, hogy minden szükséges ismereteket közöljön, fel kell tehát ébreszteni a tanulóban a készséget, fogékonyságot, ki kell fejleszteni a képességet arra, hogy önálló szellemi munkával egészíthesse ki ismereteit,

gyarapíthassa szellemi kincseit. De meddő volna a szellemi munkára való pusztá hajlam és érzék, s nem érvényesülhetnek a legjobbképességek sem, ha nem kapcsolódnának olyan tárgyi ismeretekkel, amelyek a művelődésnek nélkülözhetetlen pillérei. Az elsajátításra érdemes szellemi értékek birodalmában való tájékozottság és ott-honosság új kérdések és feladatok kitűzésére vezet és további munkára, értékek gyűjtésére, hordozására, átélésére és továbbfejlesztésére serkent. Ennek a lelkiségnek kialakításában ilyenformán az alaki és tárgyi képzésnek egyenlő a szerepe és jelentősége.

A gyermek értelmi képessége, »tehetsége« veleszületett lelki alkatának legfőbb tényezője. Az értelmi nevelésnek az az igazi feladata, hogy a veleszületett képességeket kibontakoztassa és fejlessze. A tehetség nagyobb fogyatkozásainak pótlására a középiskola nem vállalkozhatik, s csupán az egészséges lelki alkatú és a középiskola célkitűzéseinek megfelelő képességű tanulók lelki erőinek ébresztésére és kifejlesztésére van hivatva.

Az értelem fejlesztésének feladatait a lelki tevékenységek irányai szerint csoportosíthatjuk. Így beszélhetünk a szemléletnek, a megfigyelésnek, az emlékezetnek, a képzeletnek, az ítélő- és következtetőképességnek fejlesztéséről. Minthogy azonban a tanuló lelke egységes egész, azért ezeknek a tevékenységeknek gyakorlása és fejlesztése sohasem történhetik elszigetelten, hanem csak állandó és folytonos kölcsönhatásban. Gondunk lehet azonban arra, hogy ezeket a tanuló fejlődési korának és értelmi fejlettségének megfelelőleg fokozatosan munkáljuk és ennek alapján egyik vagy másik mozzanatot jobban kidomborítsuk.

Az első lépés az értelmi képzés útján a *szemlélet* gyakorlása. A gyermeket rá kell nevelni érzékszerveinek helyes használatára. A gyermek szemléletének uralkodó vonásai ugyanis a hézagosság, érzelmi befolyásoltság és nagyfokú alanyiség. Ki kell tehát fejlesztenünk benne a tárgyilagosságra, hűségre és pontosságra való törekvést. Ezt jól választott, gyakori, de túlzásoktól mentes szemléltetéssel, saját megfigyeléseiknek bírálatával, de leginkább a tárgy iránti érdeklődés felkeltésével és ezzel kapcsolatban az összpontosított figyelem gyakorlásával érhetjük el. Az érdeklődés keltette figyelemnek kiemelkedő szerepe van az oktatás egész területén, mert minden céltudatos szellemi tevékenységnek ez az alapja.

Az érdeklődésnek nemcsak abban van a jelentősége, hogy a tanuló munkáját megkönnyíti és az ismeretek megtartását elősegíti, hanem főként abban, hogy az összpontosított *figyelem* felébresztésével és gyakorlásával szellemi erőfeszítésre, elmélyedő szellemi munkásságra nevel. Az összpontosított figyelem képessége ugyanis nemcsak feltétele és kiindulópontja a szellemi munkásságnak, hanem eredménye is. Erre különösen az alsóbb osztályokban kell tekintettel lenni. A kisebb tanulók zsenge akaratereje ugyanis nem

elég erős még arra, hogy a figyelmüket elterelő külső és belső hatásoknak és ingereknek ellene tudjanak állni. Ezért ebben a korban elsősorban az érdeklődés felkeltette önkénytelen figyelemre építhetünk. A szándékos figyelem nevelésének éppen az önkénytelen figyelemből kiinduló gyakorlás és fokozatos fejlesztés az útja. A tanuló lelki alkatának ez az átalakítása, lelki erőinek ez a kifejlesztése az értelmi nevelésnek egyik legszebb gyümölcse.

Az érdeklődés felkeltésének a nevelőértékek befogadása szempontjából is igen nagy a fontossága. Ha azt akarjuk, hogy a feldolgozott ismeretek ne holt adathalmazként nehezedjenek a tanulóra, hanem nevelőértékeként a lélekalakítás eszközeivé váljanak, akkor mindenekelőtt növendékünk érdeklődési körébe kell őket állítanunk. Az élettelen és érdektelen ismeretek nem ragadják meg a tanuló lelkét, ennél fogva a nevelés szempontjából közömbösek és értéktelenek lehetnek. Érdeklődés által tárul ki a lélek azokra a hatásokra, amelyek nemcsak pillanatnyi tevékenységre, hanem odaadásra és elmélyedésre készítetnek. Az ilyen benyomásokat nemcsak befogadja és felhalmozza a tanuló, hanem lelkében feldolgozza, sajátjává teszi. Így válik a lélekgazdagodás a lélekformálás legfontosabb tényezőjévé.

Téves úton járnak azok, akik mesterséges eszközökkel, csupán külső indítékokkal, jutalom és büntetés ígéretével vagy merő játékosággal kívánják a tanulókat érdeklődésért, figyelmért és munkásságát biztosítani. Az egészséges gyermeki lélek tevékenységre, erőfeszítésekre törekszik. Nem idegenkedik a nehézségek leküzdésére irányuló munkától és keresi az alkalmat a cselekvésre. Ezért az érdeklődés felkeltésének természetes módozatai közül a legfontosabb a tanuló tevékeny közreműködésének biztosítása. Az osztályfoglalkoztatás néven megjelölt régi pedagógiai követelmény ennek a szolgálatában áll. E szerint az oktatásnak egyetlen ténykedésében sem szabad a tanulókat tétlenségre kárhóztatni. A feldolgozandó ismeretanyag legyen a közös iskolai munkának az a gyújtópontja, amelyhez a kialakult munkaközösség minden tagjának éles figyelme tapad. Az érdeklődés gyújtópontjába állított feladat megoldásába a tanár irányításával és vezetésével mindenki bekapcsolódik. Egyesek hozzászólásukkal, mások az átvett és magukban továbbfűzött gondolatokkal vagy otthon végzett munkájukkal, legtöbbször tehát szellemi tevékenységgel, de egyes tárgyakban olykor esetleg cselekvő közreműködéssel, munkálkodással hordják össze az ismeretek építőköveit. A művelődési értékeként elismert és megbecsült ismereteknek ilyen módon vonzó hatásuk is van. Az ilyen értékek nemcsak az egyesek érdeklődését összpontosítják, hanem arra is alkalmasak, hogy a közös élmények révén a munkaközösség tagjait szorosabb egységbe fűzzék. Olyan egységbe, amelynek minden tagja át van hatva a művelődésre és tökéletesedésre való törekvés-

től. Az értékélmények egysége a tanárt és növendékeit is benső lelki kapcsolatra hozza. Ez a kapcsolat és a nyomában kialakult osztályszellem az értelmi nevelésnek, a nevelő hatások érvényesülésének legbiztosabb alapja.

Említést érdemel az érdeklődés felkeltésének egy másik fontos mozzanata, a való élettel való kapcsolatok szüntelen megteremtése is. Az élettől elvonatkoztatott, elvont ismereteket nehéz a tanuló érdeklődési körébe vonni. Számon kell tehát tartani minden lehetőséget, fel kell használni minden alkalmat, hogy a tanult ismereteket valósággyökerekkel fűzzük a való élet talajához. Hasonló éberséggel kell az időszerűségekre és az alkalmyszerű vonatkozásokra figyelni, mert ezek jobban foglalkoztatják a tanuló lelki világát, tehát rendkívül alkalmasak arra, hogy érdeklődésüket lekössék és figyelmüket megragadják.

A tanulók fejlődési fokának és életkorának megfelelőleg később a szándékos, erőfeszítéssel járó figyelmet is meg kell kívánunk. Az értelmi nevelés eredménye a lelki fegyelmezettség, amelynek egyik folyamánya az, hogy figyelmünket olyan tárgyra is képesek vagyunk tartósan ráirányítani, amely előzőleg nem keltette fel érdeklődésünket. A felsőbb osztályokban nem nélkülözhetjük az elmélyedő, felsőbbrendű szellemi munkának ezt a múlthatatlan követelményét.

A figyelem a kész ismeretek megszerzésének, a *megfigyelés* pedig az önálló ismeretszerzésnek alapfeltétele. Ezért nemcsak figyelni, hanem megfigyelni is meg kell tanítanunk növendékeinket. Ennek különösen egyes tárgyakban, leginkább a természettudományi tárgyakban van nagy jelentősége. Ebben áll a munkáltató oktatás időnkint való alkalmazásának fontossága. Az ilyen munka közben ugyanis a tanulók maguk teszik meg az utat a megfigyeléstől a való igazság megállapításáig, ennek nevelőhatását pedig nem kell bizonyítani. Egyes tárgyaknak, például a lélektannak tanításával kapcsolatban az önfigyelésre is ráirányíthatjuk a tanulók figyelmét.

Az értelmi nevelés tárgyi célkitűzéséből következik az, hogy a feldolgozott ismeretanyag megőrzéséről és alkalmyszerű felidézéséről is gondoskodnunk kell. Ápolnunk és fejleszteniünk kell tehát az *emlékezetet* is. A jó emlékezet a műveltségnek egyik fontos és elengedhetetlen feltétele. Tartózkodni kell azonban attól, hogy jelentőségét túlbecsülve az értelmi nevelésnek legfőbb vagy éppen egyetlen célját az emlékezet csiszolásában lássuk. A kiművelt személyiség kiegyensúlyozottságának követelménye alapján ugyanis arra kell törekednünk, hogy az emlékezetet a többi lelki képességgel összhangban igyekezzünk fejleszteni.

Az emlékezet igénybevételeiben és megterhelésében tapasztalható túlzások egyébként ritkán állnak az emlékezetfejlesztés szol-

gálatában, hanem gyakran éppen ellenkező hatással járnak és ártalmára vannak az emlékezetnek és minden más lelki képességnek egyaránt. Tartózkodnunk kell tehát az emlékezet egyoldalú és aránytalan megterhelésétől, ügyelnünk kell, hogy önkénytelenül se éljünk vissza ezzel a fontos lelki képességgel. Ezért az oktatás folyamán csak ott és olyan mértékben építsünk az emlékezetre, ahol és amennyiben a művelődés szempontjából s az emlékezet célszerű rendeltetésének megfelelőleg szükség van rá. De gondolni kell az emlékezeti munka célszerű támogatására és észszerű, előnyös alkalmazására is. Az emlékezet lelki törvényszerűségeinek figyelembevételével gondoskodni kell a felújítási készségek szilárd kapcsolatairól s általában a bevésés és felidézés összes feltételeinek lehető legkedvezőbb alakításáról. Figyelmünket a tanulók házi munkásságára is ki kell terjeszteni és meg kell őket a gazdaságos tanulás módozataira is tanítani. A tankönyv szövegének szó szerinti emlékezetbevésése általában nem helyeselhető. Szó szerinti emlékezetbevésésre csak az irodalom remek mintái, jeles idézetek, valamint egyes tudományágak legszükségesebb alapvető meghatározásai érdemesek. Itt is nagy lelkiismeretességgel kell ügyelni arra, hogy az emlékezetbevésést okvetlenül megelőzze a tökéletes megértés.

Az értelmi neveléshez tartozik, ennél fogva nem hanyagolható el a *képzelet* kibontakoztatása és fejlesztése sem. A képzelet nemcsak a művészetek alkotó eleme, hanem a tudománynak, minden szellemi munkának, sőt az erkölcsi cselekvéseknek is hatalmas erőforrása. A tanulók lelki erőinek szabad kibontakozását bőven kísérik a képzelet fejlődését tanúsító megnyilatkozások. A képzelet korlátlan csapongása viszont túlzások okozója is lehet, s ez nem egyeztethető össze a nevelés céljával. Ezért kell a tanárnak ebben a körben is vezetőnek, gondozónak és irányítónak maradnia. A fékevesztett csapongásnak itt is a megelőzés, a lelki erők rendezése, felhasználása és foglalkoztatása az egyetlen ellenszere. A rendezett és gondozott képzelet pedig hasznos támasza és serkentő ereje az oktatás munkájának, elhanyagolása a célul tűzött eredményt is színtelenné, szárnyaszegetté, tehát fogyatékossá tenné. Fel kell ezért használnunk minden alkalmat, amely a tanuló képzeletének fejlesztésére alkalmas. A rávezető tanítási alak alap gondolata nem kis mértékben éppen a tanulók képzelőerejének felhasználásából indul ki. Képzelőerejük teszi őket képessé az összehasonlításra, az ismeretek közti kapcsolatok és összefüggések felkutatására, elbeszélte események visszaidézésére stb. A képzelet munkájának természetesen az önkifejezés megnyilatkozásaiban, az élményi dolgozatokban, tervező rajzolásban stb. van a legtágabb területe. Nagy hiba volna mindezekben a megnyilatkozásokban a képzeletnek szükségtelenül gátat vetni. Nem helyeselhető a tanuló képzeletből fakadó őszinte, bár nem találó hozzászólásának

könyörtelen letorkolása vagy — ami még rosszabb — kigúnyolása sem. A képzelet fejlesztése ellen vét az a tanár is, aki az iskolai munkában nem értékeli a tanulók eredeti, egyéni gondolatait, hanem megokolatlanul is mereven ragaszkodik a maga elgondolásaihoz. Az élményi dolgozatok elbírálásában sem helyes erre az álláspontra helyezkedni. Amilyen szilárdnak és állhatatosnak kell a tanárnak lennie elvi dolgokban, olyan alkalmazkodó, megértő és méltányoló simulékonyossággal kell ilyen területeken növendékeihez igazodnia.

Az *ítélő- és következtetőképesség* már a gondolkodás szövevényesebb lelki tényeihez tartozik. Ebbe a magasabbrendű értelmi világba fokozatosan és gondosan kiszemelt úton vezessük be tanítványainkat. Az alsó fokon a gyermeki lélek kifelé fordult lelki alkatának megfelelőleg még keveset várhatunk ebből a belső lelki munkából. Ebben a korban a válogatás nélküli, mohó és sokirányú érdeklődés uralkodik. Bírálatra, ítéletre, mélyebb vonatkozások felkutatására kevés a gyermek hajlama. Mégsem mondhatunk le ezekről a lelki tevékenységekről, meg kell azonban találnunk a kellő mértéket és módot, amellyel célt érhetünk. A serdülő kor befelé fordult lelki képe is meggondolásokra késztet. Ezért a gondolkodásnak magasabbrendű munkásságát csak a felsőbb osztályokban állíthatjuk fel követelmény gyanánt, az alsóbb osztályokban jórészt a »kézenvezetés« eljárásához kell folyamodnunk. Ebből következik, hogy az oktatásnak az alsóbb osztályokban főképp az iskolai munkásságon van a súlypontja, a házi munkásságra már csak olyan feladatot bízhatunk, amely a tanuló lelki alkatával és képességeivel teljesen összhangban van és nem követel önálló gondolkodást, ítéelő- és következtetőképességet vagy éppen leleményességet. A közös iskolai munka folyamán ápoljuk és fejlesztjük ki felelősségérzésüket, hogy megóvja őket az elhamarkodott és felületes ítéletektől s helytelen következtetésektől. Itt nevelhetjük őket önmaguknak, magatartásuknak megbírálására is és ezzel kapcsolatban erkölcsi világuk biztos kifejlésztésére.

A művelt embernek jellemző tulajdonsága, hogy szellemi tevékenysége közben tapasztalatainak, ismereteinek és tanulmányaiknak körében határozott készsége van a jelentősebb mozzanatoknak, a lényeges részleteknek meglátására és *kiemelésére*. A kezdő fokon a tanulóknak hiányzik ez az érzékük és hajlamosak arra, hogy a dolgokat rendezetlen egyformaságban lássák. Erre az alsóbb osztályokban folyó oktatásban különös gondot kell fordítani. Itt a tanár feladata az, hogy elválassza a lényegest a lényegtelenről. Erre a fontos tevékenységre azonban a tanulókat is rá kell fokozatosan nevelni. A lényeges mozzanatok hangsúlyozásának nemcsak az új tanítási anyag feldolgozásában van nagy jelentősége, hanem az összegezések, ismétlések és összefoglalások alkalmával

is. Ennek a szolgálatába állíthatjuk a munkafüzetekbe írt vázlatokat, a számonkérést, sőt sok esetben az iskolai dolgozatot is. A kiemelkedő ismereteknek meglátása és nagyobb egységbe foglalása az értelmi képzettségnek magasfokú követelménye. Az erre való törekvés az értelmi nevelés legszebb feladatai közé tartozik.

Az iskolai munkaközösségben folyó feldolgozás számtalan alkalmat ad a szellemi munka minden ágának gyakorlására. A felvetett problémákkal szemben való állásfoglalás, fogalomalkotás, rendezés, az egyes kérdések megoldásakor felvetődő akarati indítás, kezdeményezés stb. bonyolultabb értelmi tevékenység megnyilatkozása. Ezeknek kibontakoztatása a hivatott tanár munkásságának magasrendű és értékes feladata.

Az értelmi nevelést és oktatást a tanuló egyéniségéhez, *lelki alkatához* kell idomítani. A fentiekben többször volt utalás a tanulók életkorához, fejlődési fokához való alkalmazkodásra. Nagy hiba volna a legelső osztályok kezdői között a felsőbb osztályokban otthonos eljárásokkal, módszerekkel és bánásmóddal kísérletezni. Ezek a kicsinyek a népiskolából jöttek a középiskolába, ott pedig nagyrészt játékos, mozgékony, cselekvő alkatuknak megfelelően szabadabb mozgással és állandó cselekvéssel kapcsolt tanítási módszerhez szoktak. Ehhez hasonló eljárással kell velük a középiskolai munkát is elkezdni, és csak fokozatosan, testi-lelki fejlődésük figyelembevételével lehet a középiskolai módszerekre áttérni. A legfelsőbb osztályok felserdült ifjúságának vezetésében és oktatásában pedig figyelemmel kell lennünk arra, hogy a tanulóknak nagy része főiskolákon fogja tanulmányait folytatni. Ha a gimnáziumban nem honosíthatók is meg a főiskolai oktatási módszerei (előadás, kollokválás), mégis célszerűnek látszik az átmenetnek olyan módon való áthidalása, hogy a tanulók házi munkásságának és a nagyobb terjedelmű tanulmányokról, szélesebb körű összefüggésekről való beszámolásnak itt mind nagyobb teret engedünk. Az egy-egy fejlődési fokozathoz tartozó csoportokon, osztályokon belül kívánatos, hogy a tanár kinek-kinek lelki alkatát vagy legalább típusának jellemző összetevőit is tekintetbe vegye. Népes osztályokban ez nem mindig lehetséges. Az egyjellegű típuscsoportok megismerésére mégis törekedni kell. Csak így lehetséges, hogy a tanár eljárásában legalább váltakozva alkalmazkodjék a megismert lelki tulajdonságok jellegzetességeihez. Különösen a középső osztályokban van ennek nagy jelentősége. Az érés korszakát közvetlenül megelőző dackorszak más jellemző tünetekben mutatkozik, mint magának a serdülésnek első időszaka. A serdülés egyes szakaszai pedig újabb változásokat okoznak a ki-fejlődő lelki alkat egyes uralkodó vonásain. Ezeknek a sokféle-ségeknél pusztá megismerése is nagy feladatot ró a tanárra, figyelembevételük pedig erős próbára teszi képességeit, tapintatát, türelmét és lelki felülemelkedettségét.

A serdülés korszakát követő időszakban nem ritka az egyéni hajlamoknak, egyes tanulmányágak és ügyességek iránti komoly érdeklődésnek lassú vagy gyorsabb ütemű, bizonytalan vagy határozottabb kialakulása. Ennek első jelei sokszor az oktatás folyamán, az iskolai vagy házi munkásságban való komoly elmerülésben mutatkoznak. Később a tanuló szabad idejét is szívesen tölti kedves foglalkozásával. Minden siker újabb indítást ad további kifejlődésére, s ez végül is kedvező körülmények között létrehozza a hivatottság érzését, a hivatásszeretetet és ezzel az értelmi nevelés legnagyobb kiteljesedését. Ezeknek a hajlamoknak feltárása, felismerése, ápolása és kifejlesztése a tanári munkának legértékesebb eredményei közé tartozik.

A gimnázium a fejlődő emberi lélek változatos átalakulásának színtere. Az egészséges alkatú tanuló lelki fejlődését személyiséggé alakulása közben fel-feltörő erők hullámozása kíséri. A nevelésre nem könnyű feladat vár, amikor ezekkel az erőkkel való gazdálkodásra vállalkozik. Az értelmi nevelésnek pedig ez a rendeltetése. Fel kell használnia és magasztos célkitűzéseinek szolgálatába kell állítania a tanuló lelki erőit. Csak így tud megfelelni a lélekformálás feladatának. Mert az elhanyagolt, félresiklott, kósza erők rendszerint ott keresnek érvényesülést, ahol a nevelés eszményének leginkább ártalmára lehetnek. Így nemcsak elveszett, hanem ellentétes hatású erőkkel is számolni kell, s nem csoda, ha ilyenkor a nevelés eredménytelen. De nemcsak a pazarul jelentkező, fölös erők okoznak gondot. Az értelmi nevelés szolgálatába állított erőkkel is gazdálkodni kell. Minden könnyelmű tékozlás, minden hiábavaló túlteherelés vagy célszerűtlen korlátozás és a gazdaságos fejlődés alkalmainak minden elmulasztása megbosszulja magát, mégpedig nemcsak az értelmi fejlettség fogyatékoságaiban, hanem nem ritkán a lelki egészség későbbi megrokkolásában is.

A fejlődő emberi lélek erőivel tehát nagy felelősséggel kell gazdálkodnunk. Nemcsak egyeseknek érdeke ez, hanem a nagy közösségé is. A nemzet időálló és értékálló gazdagságát kell ezekben a szellemi kincsekben óvnunk és gyarapítanunk. *Róder Pál.*

A ZSINÓRÍRÁS MAGYARSÁGÁNAK KÉRDÉSE.

A Magyar Paedagogia áprilisi számában *Magyar írást a magyarnak!* címmel cikk jelent meg az írásreformmal kapcsolatban. A cikk írója, Czakó Elemér bírálja a zsinórirást és szerinte magyarrabb írást ajánl helyette.

Az *adiatur et altera pars* elve alapján legyen igazságos az olvasó és nézzen a dolog mélyére: miről is van szó? Mit kíván a gyakorlati élet? Alaki és módszeres szempontból kielégítő-e a Luttor-féle új írásmód? Ismeri-e az olvasó egyáltalán a Luttor-féle új írásmódot, hogy összehasonlíthassa Czakó betűivel? (1. ábra.)